

Opinia

Do druku nr 1608

w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym (wersja z 17.09.2025, druk sejmowy nr 1667)

W związku z pracami Sejmu nad projektem ustawy o zmianie ustawy o planowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, Komisja PROP ds. Prawa Ochrony Przyrody, działając z upoważnienia i w imieniu Państwowej Rady Ochrony Przyrody, na podstawie art. 96 ust. 3 pkt 4 i 5 ustawy o ochronie przyrody przedstawia następującą opinię:

Rządowy projekt przedmiotowej ustawy (druk sejmowy 1608) miał na celu umożliwienie gminom ustalania, w drodze uchwały, ogólnych zasad zawierania tzw. umów urbanistycznych. W toku prac w Sejmie do projektu dodano nowe przepisy, zmieniające podstawowe zasady sporządzania planów ogólnych, a także przepisy zmieniające inne ustawy – w tym *ustawę o ochronie przyrody* oraz *ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, znacząco wykraczając poza zakres przedłożenia. W szczególności zmiany zakładają, że projekt planu ogólnego – obecnie uzgadniany z:

- dyrektorem parku narodowego w zakresie ustaleń mogących mieć wpływ na ochronę przyrody parku narodowego, w części dotyczącej parku narodowego i jego otuliny;
- regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń mogących:
 - mieć negatywny wpływ na cele ochrony rezerwatu przyrody w części dotyczącej rezerwatu przyrody i jego otuliny,
 - mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody parku krajobrazowego w części dotyczącej parku krajobrazowego i jego otuliny,
 - mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu w części dotyczącej obszaru chronionego krajobrazu,
 - znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, w części dotyczącej istniejącego lub projektowanego obszaru Natura 2000;
- dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej PGW Wody Polskie w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,

miałyby podlegać tylko opiniowaniu przez te organy. Opinia właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska byłaby przy tym wymagana tylko wówczas, gdyby nie została wyrażona w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przepisy wymagające uzgodnienia projektów planów ogólnych z organami ochrony przyrody, miałyby zostać usunięte z ustawy o ochronie przyrody.

Zmiany w ustawie regulującej procedury ocen oddziaływania na środowisko miałyby polegać na umożliwieniu procedowania decyzji środowiskowej równolegle ze zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, mającej na celu umożliwienie realizacji inwestycji sprzecznych z obowiązującym planem.

Powyższe proponowane rozwiązania opiniujemy zdecydowanie negatywnie. Oznaczałaby one zniesienie zasad zabezpieczania form ochrony przyrody, obowiązujących obecnie w polskim systemie planowania przestrzennego. W stosunku do obszarów Natura 2000 zmiana ta budzi także wątpliwości co do zgodności z prawem Unii Europejskiej – choć w mocy pozostałby art. 55 ust. 2 ustawy o ocenach oddziaływania na środowisko, stwierdzający, iż *projekt planu nie może zostać przyjęty, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000*, to ostateczna ocena przesłanki zastosowania tego przepisu zostałaby przesunięta z kompetencji organu ochrony przyrody odpowiedzialnego za sprawowanie nadzoru nad obszarami Natura 2000 do kompetencji rady gminy. Modyfikacja Prawa wodnego umożliwiłaby wskazywanie do zabudowy obszarów narażonych na powódź.

Podsumowując, „poprawki” te mogą skutkować zdjęciem – i tak nie w pełni skutecznych – prawnych mechanizmów zabezpieczania form ochrony przyrody przed presją urbanizacji i znacznym nasileniem wpływu zagospodarowania przestrzennego na parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu i obszary Natura 2000. Proponowana nowelizacja Prawa wodnego może nasilić zagospodarowanie terenów zalewowych w kierunku zwiększającym ryzyko powodziowe. Będą to zmiany sprzeczne z innymi wysiłkami legislacyjnymi, dążącymi do zrównoważonego rozwoju.

Rozszerzanie meritum projektu ustawy, już po jego pierwszym czytaniu w Sejmie, o przepisy wykraczające poza cel oryginalnego przedłożenia, a zasadniczo zmieniające funkcjonowanie systemu planowania przestrzennego, w tym o przepisy zmieniające inne ustawy, poza merytorycznymi, budzi także podstawowe wątpliwości konstytucyjne.

Przewodniczący Komisji
Paweł Pawlaczyk

Paweł
Pawlaczyk

Elektronicznie
podpisany przez
Paweł Pawlaczyk
Data: 2025.10.03
12:26:01 +02'00'

Otrzymują:

- Pan Szymon Hołownia, Marszałek Sejmu,
- Pan Ryszard Petru, Przewodniczący Komisji ds. Deregulacji,
- Pan Michał Krawczyk, Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej,
- Pani Urszula Pasławska, Przewodnicząca Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa,
- Pani Paulina Hennig-Kłoska, Minister Klimatu i Środowiska,
- Pan Mikołaj Dorożała, Główny Konserwator Przyrody,
- Pan Piotr Otawski, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska